

העתקה אסורה – פלגיאט

דף הסברים לתלמידי/ות החוג להיסטוריה כללית

דצמבר 2021

מהו פלגיאט?

בלטינית *plagiarius* משמעו חוטף. מרטיאליס, המשורר הרומי, השתמש במונח לתיאור גניבה ספרותית (אפיגרמות).

לפי תקנון המשמעת של האוניברסיטה, סעיף 9.7:

עשיית מעשה פלגיאט: כל עבודה, בעל פה או בכתב, המוגשת על ידי הסטודנט – למעט ציטוטים מפורשים המובאים לפי כללי הציטוט המוכרים – חייבת להיות כתובה במילותיו שלו, לפי רעיון ומתווה פרי עבודתו ודעתו. הצגת מילים, רעיונות ו/או ביטויים שנכתבו או נהגו בידי אחר כאילו הם מילותיו, רעיונותיו או ביטוייו של מגיש העבודה ייחשבו פלגיאט. לעניין זה אין חשיבות למקור של המילים והרעיונות, בין אם הם מהאינטרנט, מספרים, מעבודותיהם של אחרים או מכל מקור אחר. גם שימוש חלקי במילותיו או רעיונותיו של אחר, כולל ניסוחם מחדש, יחשב פלגיאט, למעט אם ייוחסו (ניתן קרדיט) לכותב המקור, לפי כללי הציטוט המקובלים.

זמינות המידע ונוחות ההעתקה בעידן הדיגיטלי הופכת את הפלגיאט למעשה קל למדי. האפשרות לתרגם באופן ממוכן ממקורות בשפות זרות (גוגל טרנסלייט וכו') גם היא מפתה.

למעשה, לעתים אנו כלל לא מבינים מהי "חטיפה" ספרותית. עלינו להבחין בין:

- ציטוט מלא, לפי כל הכללים – טקסט בין מרכאות עם הפניה
- פרפרזה והפניה – הבעת רעיון או מידע במילותינו אנו, עם הפניה
- פלגיאט מודע – אחד מהשנים שלמעלה, ללא הפניה

כמובן שהמחקר ההיסטורי מבוסס על עבודה רציפה עם מקורות והסתמכות עליהם. אך באותה מידה אנו נדרשים לעבודה עצמאית הן בתהליך החשיבה, הן בכתובה. לצורך כך יש לנו כללי ציטוט והפניה.

בעבודה כתובה, כל מה שמחוץ לסימני ציטוט צריך להיות במילותיו של מגיש/ת העבודה בלבד ועל סמך מתווה רעיוני עצמאי. עבודה שתועתק ללא הפניה ממקור כל שהוא – ספר, מאמר, עבודת תיזה, מהאינטרנט, ועוד, היא בגדר פלגיאט. העתקה יכולה להיות נרחבת בהיקף של פסקאות שלמות, או להיות ניסוח מחדש של רעיונות אחרים ללא הפניה.

רבים מכם/ן לא מגיעים לאוניברסיטה כדי להשיג תואר במרמה. אך מערכת לחצים ומתחים עלולה לדחוף אתכם/ן לעשות קיצורי דרך. אם כך קרה, עדיף להגיע ולדבר עם מרצה הקורס ולהסביר את הנסיבות. ברגע שמרצי/ות החוג נאלצים לפנות לגוגל או אמצעי אחר כדי לגלות העתקה, כנראה שזה כבר מאוחר מדי.

החוג יתיחס בחומרה למעשי פלגיאט. הציון בקורס יהיה נכשל באופן אוטומטי. בהתאם לנסיבות תשקל גם פניה לוועדת המשמעת האוניברסיטאית.

הנה סרטון מועיל בנושא שהופק באוניברסיטת תל-אביב:

<https://www.youtube.com/watch?v=kcLgnwcJXIE>

עוד לשימושכם/ן:

<https://poorvucenter.yale.edu/undergraduates/using-sources/understanding-and-avoiding-plagiarism>